

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/pamiec/miejsca-pamieci/9553,SREM-miasto-powiatowe.html>
04.05.2024, 08:24

ŚREM (miasto powiatowe)

1. W głębi Parku Powstańców Wlkp. (rozciągającego się po wschodniej stronie starej części miasta) wznosi się pomnik powstańców wielkopolskich w formie brązowej rzeźby dobosza na wysokim cokole granitowym. Pomnik ten, zaprojektowany przez Władysława Marcinkowskiego, odsłonięto 15 XI 1925 r. na rynku przed ratuszem. Usunęli go hitlerowcy 11 IX 1939 r. W 1959 r. przewieziono zachowany cokół do parku i 27 VII 1961 r. odsłonięto na nim brązowy odlew krzyża powstańczego. Rzeźbę dobosza odtworzył Jerzy Sobociński; ustawiono ją na cokole 14 VI 1969 r.

2. Przy wejściu do tego parku od strony ul. Poznańskiej umieszczono na zwieńczeniu muru z kostek granitowych brązowy krzyż powstańczy, który w latach 1961-69 znajdował się na cokole obecnego pomnika powstańca-dobosza.

3. Organizatorem powstania wielkopolskiego w powiecie śremskim był Seweryn Matuszewski (1879-1939), lekarz i działacz narodowy. Został rozstrzelany przez hitlerowców 20 X 1939 r. na

rynku w Śremie. Jego postać upamiętnia tablica metalowa, wmurowana 28 XII 1978 r. w ścianę kamienicy nr 2 przy ulicy nazwanej jego imieniem.

4. Obok wieży ciśnień, znajdującej się przy ul. Mickiewicza, 27 XII 2007 r. odsłonięto pomnik harcerzy. Na podstawie z kamieni łamanych leży głaz z tablicą ozdobioną wizerunkiem krzyża powstańczego, na której wypisano nazwiska siedmiu harcerzy z drużyny im. Tadeusza Rejtana. Zawiesili oni 30 XII 1918 r. na wieży ciśnień pierwszą polską flagę po latach zaborów.

5. Przy budynku Zespołu Szkół Politechnicznych (ul. ks. Popiełuszki 30) w czasie uroczystości nadania szkole imienia Powstańców Wielkopolskich, która miała miejsce 1 IX 2008 r., odsłonięto pomnik powstańców. Na ceglanej podstawie i trapezowatym cokole okładanym płytami kamiennymi znajduje się rzeźba orła z rozpostartymi skrzydłami.

6. Na staromiejskim cmentarzu parafialnym (znajdującym się przy ul. Cmentarnej), pośrodku jego północnej części, wznosi się wysoki obelisk z ciosów granitowych projektu Witolda Szulca, poświęcony 15 VIII 1926 r. Od północy umieszczono na nim małą płaskorzeźbę głowy Chrystusa, a pod nią tablicę z nazwiskami pochowanych tu pięciu szeregowców z batalionu śremskiego, poległych na różnych frontach w styczniu 1919 r. Na wystęпах cokołu znajdują się cztery metalizowane kule, a całość otacza murek z takich samych jak pomnik kostek granitowych. W innych miejscach tego cmentarza spoczywają zmarli później inni uczestnicy powstania

wielkopolskiego.

7. Na szczytowej ścianie bloku mieszkalnego przy ul. Wojska Polskiego 14 w 2016 r. wykonano mural przedstawiający powstańca w mundurze, wokół którego krążą papierowe ptaki wykonane z listów wymienianych z rodzinami.

